

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Folketingets Uddannelsesudvalg
Titel	Samrådsspørgsmål H-J om arbejdsmiljøet i folkeskolen
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ca. 10 min.
Tid og sted	2. december 2008, kl. 14.00

Disposition

1. Indledning
2. Kommentarer til spørgsmål H og I, kvalitet i folkeskolen
3. Kommentarer til spørgsmål J, folkeskolens økonomi

1. Indledning

- Uddannelsesudvalget har stillet beskæftigelsesministeren og undertegnede tre spørgsmål, der danner baggrund for dette samråd.
- Jeg vil foreslå, at beskæftigelsesministeren indleder, da de første to spørgsmål jo drejer sig om arbejdsmiljøet, som er dennes ressortansvar.
- (Beskæftigelsesministeren taler).
- De to første spørgsmål har som sagt særlig relation til arbejdsmiljøet, og det har beskæftigelsesministeren glimrende redegjort for. Jeg tillader mig derfor dels at være kortfattet med hensyn til besvarelse af de første to spørgsmål dels at besvare dem under ét.

2. Kommentarer til spørgsmålene H og I

• Hvad er ministrenes holdning til, at kun 7 ud af 82 skoler med rød smiley har fulgt op på Arbejdstilsynets påtale, jf. 3F artikel 29/10-08: Børn lider under farligt arbejdsmiljø
http://forsiden.3f.dk/article/20081029/NYHEDER/33077249/2140/NYHEDER?• Har ministrene tænkt sig at tage politiske initiativer for at undgå arbejdsmiljøproblemer på landets skoler? |
|--|
- Siden regeringsskiftet i 2001 har vi i regeringen sammen med et bredt flertal i Folketinget gennemført en række initiativer til at styrke undervisningsforholdene i folkeskolen.
 - Vi sikrer os således på forskellig måde, at der ikke alene er hånd i hanke med kvaliteten af skolernes undervisningstilbud, men vi griber også ind, hvis undervisningsforholdene ikke skulle vise sig at være i orden. Det ligger mig dog samtidig meget på sinde at understrege, at den centrale styring af folkeskolerne ikke bliver så håndfast og detaljeret, at det kommunale selvstyre bliver sat ud af funktion.

- Af undervisningsmiljøloven fremgår, at eleverne har ret til både et fysisk og psykisk godt undervisningsmiljø. Undervisningsmiljøloven, som Undervisningsministeriet har ansvaret for, er klar og fuldt tilstrækkelig.
- For lærerne gælder desuden arbejdsmiljøreglerne. Men selv om det formelt er lærerne, der er beskyttet af arbejdsmiljøregler, har eleverne jo også gavn af, at lærernes arbejdsmiljø er i orden.
- Jeg finder lige som beskæftigelsesministeren, at det er utilfredsstillende, at en række skoler med røde smileys ikke har fulgt op på Arbejdstilsynets påtale, og lige som beskæftigelsesministeren vil jeg gerne slå fast, at der er kommunernes ansvar, at arbejdsmiljøloven overholdes.
- Men som beskæftigelsesministeren allerede har redegjort for, har en del af skolerne allerede efterlevet Arbejdstilsynets påbud. Samtidig har Arbejdstilsynet en fast procedure for at følge op over for de skoler, som ikke har løst problemerne inden fristens udløb. For mig at se er det udtryk for, at vi har en arbejdsmiljølov, som fanger de arbejdsmiljøproblemer, der kan opstå på den enkelte skole, og som også tages alvorligt af de involverede skoler.

3. Kommentarer til J

• Mener ministrene, at der er en sammenhæng mellem arbejdsmiljøproblemerne på skolerne og regeringens loft over kommunernes anlægsudgifter?

- Som bekendt er folkeskolen en kommunal opgave.
- Det gælder også i forhold til de fysiske rammer for kommunens skoler. Alle spørgsmål om de enkelte skolebygninger afgøres derfor af kommunalbestyrelsen. Folkeskoleloven indeholder ikke bestemmelser om de fysiske rammer, men stiller alene krav til indholdet af undervisningen.
- Jeg vil derfor starte med at sige, at det ikke er regeringen, der tager stilling til, hvordan pengene skal prioriteres i de enkelte kommuner. Det er en lokal afgørelse for kommunalbestyrelsen som skoleejer og den enkelte skole som kommunal institution.
- Jeg tror bestemt, at de borgmestre, som via medierne har luftet deres bekymringer for de kommunale budgetter for 2009, vil have sig frabedt, at undervisningsministeren skal sidde og fortælle dem, hvordan de skal bruges deres penge. Det gælder også på skoleområdet.

- Det samlede anlægsbudget for 2008 for folkeskolerne udgør 2,9 mia. kr., hvilket altså er en klar stigning i forhold til 2007 regnskabstallets 2,5 mia. kr.
- Det bemærkes, at anlægsudgifter ikke afgrænses entydigt. Vedligeholdelse og begrænsede ombygninger kan således indgå i en institutions årlige driftsbevilling – det kan fx være tilfældet for renovering af toiletter.
- I lighed med de seneste mange år indeholder aftalen om kommunernes økonomi for 2009 også en særlig lånepulje til anlægsinvesteringer, og den udgør i 2009 500 mio. kr. til folkeskolen mv.
- Ud af kvalitetsfondens samlede ramme på 50 mia. kr. i perioden 2009 til 2018 vedrører 22 mia. kr. det kommunale område. I kommuneaftalen for 2009 er heraf i alt 9 mia. kr. blevet udmøntet, idet det er forudsat, at 1 mia. kr. overføres til kommunerne i 2009 og 2 mia. kr. i hvert af årene 2010 til 2013.
- Midlerne anvendes til forbedring af de fysiske rammer inden for dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet samt idrætsfaciliteter, men det skal ske på grundlag af kommunernes egne prioriteringer og efter en samlet plan.
- På folkeskoleområdet er forudsat et forudgående udredningsarbejde med henblik på at opstille forslag, der skal sikre gode fysiske rammer og tidssvarende undervisningsmaterialer, herunder koordineret med idrætsfaciliteter, der også kan anvendes som led i folkeskolens idrætsundervisning. Forberedelse af udredningsarbejdet er påbegyndt, og arbejdet forudsættes afsluttet i løbet af foråret 2009.
- Med udgangspunkt i et uændret kommunalt investeringsniveau, der for de fire serviceområder (idræt, skoler, daginstitutioner og plejehjem) i alt er på ca. 5 mia. kr., vil det samlede investeringsniveau altså blive forøget til 6 mia. kr. i 2009 og til 7 mia. kr. fra 2010.
- For perioden 2005 – 2008 blev der oprettet en tilskudsordning, hvor kommunerne har fået mulighed for at bruge ca. 400 mio. kr. i 2008-priser til renovering af naturfagslokaler.
- Senest har regeringen afsat en pulje på 100 millioner specielt til renovering af toiletforholdene i kommunale daginstitutioner og folkeskoler.
- Der har i den seneste tid været fokus på dårlige toiletforhold for børn og unge i daginstitutioner og i folkeskoler. Det afspejler, at en række kommuner ikke har prioriteret midler til vedligeholdelse af toiletforholdene i de kommunale institutioner. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at de kommunale institutioner vedligeholdes og er i god stand. Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at prioritere, at børn

og unge har gode toiletforhold i de kommunale institutioner. Med henblik på at sikre, at kommunalbestyrelserne ikke kan tilskrive evt. dårlige toiletforhold udefra kommende forhold, afsættes en ansøgningspulje på i alt 100 mio. kr. i 2009 og 2010 til renovering af toiletforholdene i daginstitutioner og folkeskoler i kommuner, som kan dokumentere, at de ikke har midler til at prioritere vedligeholdelsen af toiletterne i institutionerne inden for kommunens økonomiske rammer. Puljen udmøntes i 2009 og 2010 og prioriteres inden for rammerne af den del af kvalitetsfonden, der endnu ikke er udmøntet.

- Det er dårlig husholdningsøkonomi for kommunerne at undlade at reovere deres bygninger.
- Ved år efter år at undlade renoveringer skaber man og skubber en stadig stigende udgiftspukkel foran sig.
- Uanset renoveringsbehovets faktiske omfang er det utvivlsomt, at der ud fra almindelig standard opleves at være et betydeligt behov på skoleområdet, men det er jo også derfor, kvalitetsfondsmidlerne er afsat. Investeringsbehovet – eller snarere det oplevede behov – vil netop være stærkt afhængigt af, hvad der helt umiddelbart findes acceptabelt.
- Om der er afsat tilstrækkeligt, er derfor mere en politisk vurdering end et faktisk spørgsmål.
- Jeg må konstatere, at der gennemgående er et fornuftigt økonomisk grundlag for den kommunale service inden for folkeskoleområdet.
- Derfor er min konklusion klar. Der er ikke en sådan sammenhæng mellem skolernes arbejdsmiljøproblemer og kommunernes anlægsudgifter, at der er anledning til at tage yderligere politiske initiativer.